Lietas Nr. C73312321
ECLI:LV:ZRT:2021:0419.C73312321.4.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā 2021. gada 19.aprīlī

Zemgales rajona tiesa : tiesnese I.Dzerkale
izskatīja rakstveida procesā vienkāršotās procedūras civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2021.gada 15.februārī prasītāja /pers. A/ cēlusi tiesā prasību vienkāršotajā procedūrā pret atbildētāju /pers. B/ par parāda piedziņu, kurā lūdz piedzīt no atbildētājas prasītājas labā parādu 140 EUR un tiesas izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja pēc mutiskas vienošanās ar atbildētāju aizdevusi naudas līdzekļus par kopējo summu 140 EUR, veicot trīs pārskaitījumus uz atbildētājas kontu. Lai gan maksājuma mērķis maksājuma uzdevumos nav norādīts, atbildētājai bija zināms, ka tas ir aizdevums, ko pierāda viņas iesniegums Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldei. Uz aizdevuma izsniegšanas brīdi pušu attiecības bija draudzīgas un balstītas uz uzticību. Aizdevuma atmaksas termiņš mutiski tika norunāts viens mēnesis un tas iestājās 2020.gada 10.augustā. Aizdevums nav atdots un atbildētāja ir paudusi nodomu to neatdot . 2020.gada 25.nobvembrī prasītāja nosūtīja atbildētājai pieprasījumu, taču aizdevums nav atmaksāts.

Prasību pamato ar Civillikuma 1402., 1473., 1474., 1587., 1828., 1934.,
1943.pantu.

[2] Tiesā saņemti atbildētājas paskaidrojumi (lietas 33.35.lapa), kuros norāda, ka prasību neatzīst pilnībā. Atbildētāja nenoliedz, ka no prasītājas 140 EUR ir saņēmusi, taču neatzīst, ka tas būtu bijis aizdevums. Nauda tika pārskaitīta gan kopīgai atpūtai, gan mājsaimniecības izdevumu segšanai, jo puses bieži pavadīja kopā brīvo laiku un arī nakšņoja viena pie otras. Ja strīdus summas būtu aizdevums, tad prasītāja to būtu norādījusi kā aizdevumu. Apstiprina, ka iesniegumā policijai ir norādīts, ka konflikta iemesls esot nauda, bet šī frāze iesniegumā ir piefiksēta nekorekti. Ar minēto frāzi bija domāts, ka konflikta iemesls ir nauda, kuru pēc prasītājas apgalvojumiem viņa ir aizdevusi atbildētājai. Rakstīšanas laikā atbildētāja bija stresa stāvoklī un iesnieguma sastādīšanā līdzdarbojās inspektore, kura reizēm diktēja, ko rakstīt. Prasītāja un viņas māte burtiski vajāja atbildētāju, atprasot neesošu parādu. Tā kā nekad nav slēgusi aizdevuma līgumu, prasību neatzīst.

[3] Zemgales rajona tiesa 2021. gada 19.aprīlī taisīja lietā saīsinātu spriedumu, izskaidrojot tiesības iesniegt tiesā sprieduma sastādīšanas lūgumu un nosakot, ka lūguma iesniegšanas gadījumā spriedums būs pieejams 2021. gada 19.maijā.

[4] Civilprocesa likuma 250.^{25} panta 2.^{1} daļā noteiktajā termiņā tiesā no atbildētājas saņemts sprieduma sastādīšanas lūgums.

Motīvu daļa

Tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un ir apmierināma.

[5] Ar prasītājas konta izrakstu (lietas 14.-15.a) pierādīts, ka prasītāja atbildētājas kontā 2020.gada 19.jūnijā ieskaitījusi 50 EUR, 2020. gada 10.jūlijā 10 EUR un 80 EUR, kopā 140 EUR , par ko lietā nepastāv strīds.

Lietā pastāv strīds, vai puses ir nodibinājušas no aizdevuma līguma izrietošas tiesiskās attiecības un vai prasītājas atbildētājai bankas kontā ieskaitītie naudas līdzekļi ir uzskatāmi par aizdevumu, kas atmaksājams.

[6] Atbilstoši Civillikuma 1934. un 1935.panta jēgai, ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošanu īpašumā , ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā.

Lietā nav strīda , ka puses aizdevuma līgumu rakstveidā nav slēgušas.

Saskaņā ar Civillikuma 1473.pantu tiesiska darījuma forma atkarājas no lietas dalībnieku ieskata, izņemot likumā tieši norādītus gadījumus.

Tiesa secina, ka aizdevuma līgumu regulējošās tiesību normas nepieprasa aizdevuma līguma rakstveida formu. Tādejādi , lai pareizi izspriestu lietu ir svarīgi nodibināt lietas apstākļus un pušu gribu.

[6.1] Tiesību doktrīnā ir paustas atziņas, ka *aizdevuma līgums ir reāllīgums un līguma noslēgšanas būtiska sastāvdaļa ir naudas vai atvietojamas lietas nodošana īpašumā.* (sk. K.Torgāns. Saistību tiesības., Mācību grāmata, 2.daļa., Rīga, 2008.g., 76.lpp).

Tiesa secina, ka ar minēto prasītājas konta izdruku (14.-15.lapa) ir pierādīta naudas līdzekļu nodošana atbildētājas īpašumā.

[6.2] Tiesa pievienojas arī tiesību zinātnē paustajam viedoklim, ka aizdevuma līgumos saistības priekšmets Civillikuma 1401.panta nozīmē ir aizdotās naudas summas vai attiecīgu atvietojamu lietu atdošana (sk.K.Torgāns.Saistību tiesības 2. daļa. Mācību grāmata, Rīga 2008. 81.lpp). Tādejādi no minētā secināms, ka aizdevuma līgumos aizdevuma priekšmets aizņēmējam ir jāatdod.

Tomēr apstāklis, ka veikto maksājuma mērķos nav norādes uz to, ka tiek piešķirts aizdevums, kas jāatmaksā, tiesas ieskatā ir nepietiekams, lai secinātu, ka pušu starpā būtu noticis cita veida darījums, jo lietā ir pierādījumi par to, ka atbildētāja nenoliedz, ka saņēmusi no prasītājas aizdevumu.

[6.2.1]Saskaņā ar Civilprocesa likuma 104.pantu pušu paskaidrojumi ir atzīstami par pierādījumiem lietā.

Tiesa secina, ka atbildētāja 2020.gada 15.oktobrī iesniegumā Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldei norādījusi uz prasītājas un viņas mātes pret viņu vērsto iespējamo vardarbību. Iesnieguma otrajā lappusē atbildētāja norādījusi, ka konflikta iemesls ir tas, ka viņa aizņēmās no Sindijas naudu, nauda netiek atdota, jo tika radīts materiāls zaudējums sakarā ar mašīnas bojāšanu, kā arī morāls kaitējums.

[6.2.2] Tiesa secina, ka atbildētāja iesniegumu ir uzrakstījusi pašrocīgi un to parakstījusi. Tādejādi atbilstoši Civillikuma 1431.pantam tiesai nav pamata apšaubīt atbildētājas sniegā paskaidrojuma saturu daļā par konflikta cēloni- naudas aizņemšanos no prasītājas, bet ir pamats uzskatīt, ka viņa ir apliecinājusi attieksmi (gribu) par darījumu šķiru saistībā par viņas kontā ienākošajiem 140 EUR.

Tiesai nav pamata uzskatīt, ka inspektore, kuras klātbūtnē atbildētāja rakstījusi iesniegumu, jebkādā veidā būtu ietekmējusi atbildētājas viedokli vai tā saturs būtu neprecīzs sakarā ar atbildētājas uztraukumu, jo iesnieguma saturs šajā daļā ir konkrēts un nepārprotams. Pie kam, atbildētāja iesniegumā paskaidro arī naudas neatdošanas iemeslu, ko inspektore nevarēja zināt, līdz ar ko nevarēja nodiktēt priekša atbildētājai.

[6.2.3] Civilprocesa likuma 93.pants uzliek pienākumu prasītājai pierādīt prasību, bet atbildētājai uzliek pienākumi pierādīt savus iebildumus pret prasību.

Tā kā lietā ir iesniegti pierādījumi par naudas līdzekļu nodošanu atbildētājas īpašumā, kā arī atbildētājas rakstisks apliecinājums aizdevuma saņemšanai no prasītājas, tiesas ieskatā tieši atbildētājas pienākums atbilstoši Civilprocesa likuma 93.pantam ir pierādīt, ka atprasāmo naudu viņa bija saņēmusi citiem mērķiem. Atbildētāja šos apstākļus nav pierādījusi, līdz ar ko nav pierādījusi savu iebildumu pamatotību.

Kā pierādījumus saviem iebildumiem, atbildētāja iesniegusi sava konta pārskatu (lietas 36.-37.lapa), no kura redzama gan strīdus 140 EUR saņemšanas, gan prasītājas, gan atbildētājai kontā ieskaitītās citas naudas summas.

Tiesa piekrīt atbildētājai un secina, ka pušu starpā bija notikuši arī cita veida darījumi, jo prasītāja atbildētājas kontā ir ieskaitījusi kopā 1503,22 EUR, bet atbildētāja prasītājas kontā ieskaitījusi kopā 157,75 EUR, tomēr citu darījumu esība neizslēdz to, ka prasītāja ir aizdevusi naudu atbildētājai, ko apstiprina pašas atbildētājas sniegtie paskaidrojumu Valsts policijā.

Apstāklis, ka atbildētāja no prasītājas saņēmusi naudas līdzekļus lielākā apmērā nekā tiek atprasīts, tiesas ieskatā piešķir ticību prasītājas norādītā aizdevuma apmēram un liecina par viņas rīcību labā ticībā.

Tādejādi tiesa uzskata, ka lielāka ticamība ir piedodama tieši prasītājas paskaidrojumiem par lietas faktiskajiem apstākļiem, jo to apstiprina lietā konstatētie fakti un iesniegtie pierādījumi.

[6.3] Civillikuma 1943.pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa, kādu viņš saņēmis.

No iesniegto dokumentu satura, nevar secināt aizdevuma atdošanas termiņu, tomēr atmaksas termiņa neesamība nevar kalpot par šķērsli atprasīt aizdevumu, ievērojot to, ka šādi gadījumi tiek regulēti Civillikumā, proti, Civillikuma 1945.pantā.

Tiesa pievienojas tiesību doktrīnā paustajam viedoklim un uzskata "ja līgumā aizdevuma termiņš nav noteikts, aizdevums jāatdod pēc uzteikuma" (sk. Kalvis Torgāns. Saistību tiesības. 2.daļa ,Rīga, 2008.g., 81.lpp).

Ar 2020. gada 24. novembra brīdinājumu (lietas 16.lapa) apstiprinās, ka prasītāja pieprasījusi atbildētājai atmaksāt aizdevumu 140 EUR apmērā 15 dienu laikā.

Tā kā tiesas rīcībā nav pierādījumu prasītājas apgalvojumam, ka puses būtu vienojušās par aizdevuma atmaksas termiņu 2020. gada 19.jūlijā un 10.augustā, tiesa secina, ka atbildētājai aizdevuma atmaksas termiņš iestājies pēc brīdinājuma noteiktā termiņa beigām , t. i. no 2020.gada 9.decembra.

[6.4] Novērtējot minēto tiesai nav pamata apšaubīt, ka pušu starpā bija notikusi vienošanās par aizdevuma līguma būtiskām sastāvdaļām, proti, aizdevuma summu 140 EUR, tā nodošanu atbildētājai un ir iestājies aizdevuma atmaksas termiņu.

[5] Atbildētājas pienākumu maksāt likumiskos nokavējuma procentus nosaka

Civillikuma 1759.panta 1.punkts, 1765.panta pirmā daļa un Civilprocesa likuma 195.pants, tādējādi ir pamats atzīt prasītājai tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no pamatparāda.

[6] Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai, no atbildētājas prasītājas labā piedzenama lietā samaksātā valsts nodeva 70 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,37 EUR kopā 75,37 EUR.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ neatmaksāto aizdevumu 140 EUR (viens simts četrdesmit euro), kā arī tiesas izdevumus 75,37 EUR (septiņdesmit pieci euro un 37 centi).

Piedzītās summas ieskaitīt kontā AS /Nosaukums A/, /konta numurs/.

Noteikt /pers. A//pers. A/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos nokavējuma procentus - 6% (seši procenti) gadā no piespriestā,

bet vēl nepiedzītās pamatsummas.

Noteikt /pers. B/termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit)

dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2021. gada 19.maija - apelācijas kārtībā var pārsūdzēt Zemgales apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese I. Dzerkale